

EUROPAPARLAMENTET

2004

2009

Utskottet för kultur och utbildning

PRELIMINÄR VERSION
2005/0102(COD)

10.11.2005

*****I**

FÖRSLAG TILL BETÄNKANDE

om förslaget till Europaparlamentets och rådets beslut om att inrätta en gemenskapsåtgärd för evenemanget Europeisk kulturhuvudstad för åren 2007 till 2019
(KOM(2005)0209 – C6-0157/2005 – 2005/0102(COD))

Utskottet för kultur och utbildning

Föredragande: Christa Prets

Teckenförklaring

- * Samrådsförfarandet
majoritet av de avgivna rösterna
- **I Samarbetsförfarandet (första behandlingen)
majoritet av de avgivna rösterna
- **II Samarbetsförfarandet (andra behandlingen)
majoritet av de avgivna rösterna för att godkänna den gemensamma ståndpunkten
majoritet av parlamentets samtliga ledamöter för att avvisa eller ändra den gemensamma ståndpunkten
- *** Samtyckesförfarandet
majoritet av parlamentets samtliga ledamöter utom i de fall som avses i artiklarna 105, 107, 161 och 300 i EG-fördraget och artikel 7 i EU-fördraget
- ***I Medbeslutandeförfarandet (första behandlingen)
majoritet av de avgivna rösterna
- ***II Medbeslutandeförfarandet (andra behandlingen)
majoritet av de avgivna rösterna för att godkänna den gemensamma ståndpunkten
majoritet av parlamentets samtliga ledamöter för att avvisa eller ändra den gemensamma ståndpunkten
- ***III Medbeslutandeförfarandet (tredje behandlingen)
majoritet av de avgivna rösterna för att godkänna det gemensamma utkastet

(Angivet förfarande baseras på den rättsliga grund som kommissionen föreslagit.)

Ändringsförslag till lagtexter

Parlamentets ändringar markeras med **fetkursiv stil**. *Kursiv stil* används för att uppmärksamma berörda avdelningar på eventuella problem i texten. Kursivering används för att markera ord eller textavsnitt som det finns skäl att korrigera innan den slutliga texten produceras (exempelvis om en språkversion innehåller uppenbara fel eller saknar textavsnitt). Dessa förslag underställs berörda avdelningar för godkännande.

INNEHÅLL

	Sida
FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS LAGSTIFTNINGSRESOLUTION	5
MOTIVERING	19

FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS LAGSTIFTNINGSRESOLUTION

om förslaget till Europaparlamentets och rådets direktiv om att inrätta en gemenskapsåtgärd för evenemanget Europeisk kulturhuvudstad för åren 2007 till 2019 (KOM(2005)0209 – C6-0157/2005 – 2005/0102(COD))

(Medbeslutandeförfarandet: första behandlingen)

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av kommissionens förslag till Europaparlamentet och rådet (KOM(2005)0209)¹,
 - med beaktande av artikel 251.2 och artikel 151 i EG-fördraget, i enlighet med vilka kommissionen har lagt fram sitt förslag (C6-0157/2005),
 - med beaktande av artikel 51 i arbetsordningen,
 - med beaktande av betänkandet från utskottet för kultur och utbildning (A6-.../2005).
1. Europaparlamentet godkänner kommissionens förslag såsom ändrat av parlamentet.
 2. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att lägga fram en ny text för parlamentet om kommissionen har för avsikt att väsentligt ändra sitt förslag eller ersätta det med ett nytt.
 3. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att delge rådet och kommissionen parlamentets ståndpunkt.

Kommissionens förslag

Parlamentets ändringar

Ändringsförslag 1
Skäl 2

(2) En undersökning av de resultat de europeiska kulturhuvudstäderna har uppnått fram till 2004 visade att evenemanget har haft en positiv effekt när det gäller uppmärksamhet i media, utveckling av kultur och turism och invånarnas insikt om betydelsen av att deras stad har blivit vald. Evenemanget behöver dock fortfarande förbättras.

(2) En undersökning av de resultat de europeiska kulturhuvudstäderna har uppnått fram till 2004 visade att evenemanget har haft en positiv effekt när det gäller uppmärksamhet i media, utveckling av kultur och turism och invånarnas insikt om betydelsen av att deras stad har blivit vald. Evenemanget behöver dock fortfarande förbättras ***bl.a. i fråga om sin långsiktiga inverkan på den kulturpolitiska utvecklingen i de städer och regioner som berörs av det.***

¹ Ännu ej offentliggjort i EUT.

Ändringsförslag 2
Skäl 3

(3) De som är involverade i evenemanget betonade problem i urvalsförfarandet som fastställdes i beslut 1419/1999/EG och rekommenderade att förslagen övervakas, i synnerhet för att öka deras europeiska dimension.

(3) De som är involverade i evenemanget betonade problem i urvalsförfarandet som fastställdes i beslut 1419/1999/EG och rekommenderade att förslagen övervakas, i synnerhet för att öka deras europeiska dimension, **främja konkurrensen och ge juryns roll en ny definition.**

Ändringsförslag 3
Skäl 4

(4) Med tanke på betydelsen och effekten av evenemanget Europeisk kulturhuvudstad är det nödvändigt att utarbeta ett blandat urvalsförfarande som involverar aktörer på såväl nationell nivå som på EU-nivå samt att inrätta ett betydande **övervakningselement.**

(4) Med tanke på betydelsen och effekten av evenemanget Europeisk kulturhuvudstad är det nödvändigt att utarbeta ett blandat urvalsförfarande som involverar aktörer på såväl nationell nivå som på EU-nivå samt att inrätta ett betydande **element av övervakning och rådgivning, för att man skall kunna få med ett nationellt inslag och stärka den europeiska dimensionen.**

Ändringsförslag 4
Skäl 6

(6) Efter det att en kulturhuvudstad utnämns behövs en övervakningsfas för att säkra åtgärdens europeiska mervärde.

(6) Efter det att en kulturhuvudstad utnämns behövs en övervakningsfas för att säkra åtgärdens europeiska mervärde. **Under denna fas bör det ses efter om de kriterier som fastställts för kulturprogrammet uppfylls och den bör också omfatta rådgivning och stöd från experthåll.**

Ändringsförslag 5
Skäl 6a (nytt)

(6a) För vardera av urvalsfasen och övervakningsfasen tillsätts två organ: först en blandad jury sammansatt av europeiska och nationella experter och

sedan en övervaknings- och rådgivningsnämnd med europeiska experter.

Ändringsförslag 6
Skäl 6b (nytt)

(6b) För att hjälpa och stöda både kandidatstäder och städer som utsetts till kulturhuvudstad bör det finnas en Internetportal som fortlöpande underhålls och regelbundet uppdateras av kommissionen. Portalen skall handla om "Europas kulturhuvudstäder" (kandidatur, urval, genomförande och nätverksbildning).

Motivering

Föredraganden ställer krav på en Internetportal som fortlöpande underhålls och regelbundet uppdateras av kommissionen. Här bör ingå bl a. följande: – ofta ställda frågor med svar; – en guide, exempel på bästa praxis och nyttiga vinkar för kulturhuvudstäder; – upplysningar om vad som krävs av en kandidatstad; – en förteckning över mentorer (t. ex. direktörer och fackmän från tidigare kulturhuvudstäder); – kontaktadresser till de experter som sitter med i övervaknings- och rådgivningsnämnden; – hänvisningar till redan befintliga nätverk, såsom nätverket "Europas kulturhuvudstäder och kultur månader".

Ändringsförslag 7
Skäl 7

(7) Det är viktigt att belöna program av hög kvalitet med hänsyn till åtgärdens mål och kriterier och i synnerhet det europeiska mervärdet genom att dela ut ett pris.

(7) Det är viktigt att belöna program av hög kvalitet med hänsyn till åtgärdens mål och kriterier och i synnerhet det europeiska mervärdet genom att dela ut ett pris **i form av penningmedel.**

Motivering

Priset i form av penningmedel bygger på den slutliga rapporten från övervaknings- och rådgivningsnämnden. Pristagaren måste ha uppfyllt målen och kriterierna för åtgärden samt tagit hänsyn till juryns och övervaknings- och rådgivningsnämndens rekommendationer.

Ändringsförslag 8
Skäl 7a (nytt)

(7a) För att garantera att evenemanget "Europeisk kulturhuvudstad" får verkan på lång sikt är det eftersträvansvärt att initiativet och de strukturer och kapaciteter som skapats genom det används som grund för en strategi till förmån för en varaktig utveckling i kulturellt hänseende av de städer som berörs.

Ändringsförslag 9
Skäl 7b (nytt)

(7b) Med tanke på tredjeländers medverkan i europeiska kulturinitiativ bör det införas en "kulturmånad"¹ eller ett jämförbart initiativ.

¹ ***Slutsatser från rådets (kultur) möte den 18 maj 1990 om de framtida villkoren för att en stad skall utses till "europeisk kulturhuvudstad" samt för en europeisk kulturmånad (EGT C 162, 3.7.1990, s. 1).***

Ändringsförslag 10
Artikel 2, punkt 1

1. Städer i medlemsstaterna kan utses till europeisk kulturhuvudstad under ett år, ***enligt den turordning som anges i förteckningen i bilagan.***

1. Städer i medlemsstaterna ***och i länder som ansluter sig till Europeiska unionen efter den 31 december 2006*** kan i tur och ordning utses till europeisk kulturhuvudstad under ett år.

Motivering

Det måste vidtas åtgärder med tanke på kommande utvidgningar, så att det skapas klarhet i läget i fråga om sådana länder som för närvarande förhandlar om medlemskap och en likabehandling av dem kan garanteras. I förslaget behövs det framför allt en klarläggning av bestämmelserna för Rumänien och Bulgarien.

Ändringsförslag 11
Artikel 3, punkt 3

***3. Kulturprogrammet skall uppfylla utgår
nedanstående kriterier, som delats upp i***

två kategorier: ”den europeiska dimensionen” och ”städer och medborgare”.

När det gäller ”den europeiska dimensionen” skall programmet

a) främja samarbete mellan aktörer på kulturområdet, artister och städer från andra medlemsstater inom alla kultursektorer,

b) framhäva de europeiska kulturernas rikedom och mångfald,

c) understryka de europeiska kulturernas gemensamma aspekter.

När det gäller ”städer och medborgare” skall programmet

a) öka intresset hos de medborgare som bor i staden och i dess omgivning men också hos medborgare i utlandet,

b) vara bärkraftigt och ingå i stadens långsiktiga kulturella utveckling.

Motivering

Kriterierna tas upp i en ny, självständig artikel.

Ändringsförslag 12
Artikel 3a (ny)

Artikel 3a

Kandidaturkriterier

Kulturprogrammet skall uppfylla nedanstående kriterier, som delats upp i två kategorier: ”den europeiska dimensionen” och ”städer och medborgare”.

När det gäller ”den europeiska dimensionen” skall programmet

a) främja samarbete mellan aktörer på kulturområdet, artister och städer från ifrågavarande medlemsstater och andra medlemsstater inom alla kultursektorer,

b) framhäva de europeiska kulturernas rikedom och mångfald,

c) understryka de europeiska kulturernas gemensamma aspekter.

När det gäller ”städer och medborgare” skall programmet

- a) främja deltagandet från och öka intresset hos de medborgare som bor i staden och i dess omgivning men också hos medborgare i utlandet,**
b) vara bärkraftigt och ingå i en strategi för stadens långsiktiga kulturella utveckling samt främja den sociala integrationen.

(Rubriken är ny, för texten, se artikel 3.3 i kommissionens förslag.)

Motivering

Föredraganden tar upp kriterierna i en ny självständig artikel. Städerna bör få ökad klarhet i fråga om vilka exakta krav som ställs på dem, framför allt genom att kriterierna för deras kulturprogram delas in i kategorierna "den europeiska dimensionen" och "städer och medborgare", samt genom att det fastställs mål för vardera av dessa kategorier.

Ändringsförslag 13 Artikel 3, punkt 3a (ny)

3a. Programmet skall stämma överens med den berörda medlemsstatens eventuella kulturstrategi eller kulturpolitik eller, om medlemsstatens samhällsstruktur föranleder detta, med eventuella kulturstrategier på det regionala planet, förutsatt att strategier och politik av detta slag inte lägger hinder i vägen för hur många städer som kan komma i fråga för att i enlighet med detta beslut utses till kulturhuvudstad.

Motivering

Ändringsförslaget innebär ett uppfyllande av medlemsstaternas önskemål om att det skall tas hänsyn till kulturpolitikens nationella dimension.

Ändringsförslag 14 Artikel 4, punkt 1, stycke 2

Dessa inbjudningar att lämna in ansökningar som riktar sig till städer som kan ansöka om att få bli värdar för evenemanget Europeisk kulturhuvudstad, skall innehålla de kriterier som anges i

Dessa inbjudningar att lämna in ansökningar som riktar sig till städer som kan ansöka om att få bli värdar för evenemanget Europeisk kulturhuvudstad, skall innehålla de kriterier som anges i

artikel 3 i detta beslut och på kommissionens webbplats.

artikel 3 i detta beslut **och i vägledningen i bilagan** och på kommissionens webbplats.

Motivering

Europeiska kommissionens webbplats bör klart och tydligt förklara vilka krav som ställs på en europeisk kulturhuvudstad och samtidigt hjälpa städerna att uppfylla kriterierna för sina kulturprogram. Kriterierna kommer att framläggas i ett ytterligare ändringsförslag till bilagan vid en senare tidpunkt.

Ändringsförslag 15 Artikel 5, punkt 2

2. Juryn skall ha 13 medlemmar. Dessa medlemmar utses av Europaparlamentet, rådet, kommissionen, Regionkommittén **och** den medlemsstat som berörs **varje år**. Juryn väljer sin ordförande bland de personer som utnämnts av Europaparlamentet, rådet, kommissionen och Regionkommittén.

2. Juryn skall ha 13 medlemmar. **Sju av** dessa medlemmar utses av **de europeiska institutionerna: två av** Europaparlamentet, **två av** rådet, **två av** kommissionen **och en av** Regionkommittén. **De övriga sex utses av** den medlemsstat som berörs. Juryn väljer sin ordförande bland de personer som utnämnts av Europaparlamentet, rådet, kommissionen och Regionkommittén.

Motivering

Här preciseras det hur juryn skall vara sammansatt.

Ändringsförslag 16 Artikel 5, punkt 3-4

3. Två jurymedlemmar skall utses av Europaparlamentet, två av rådet, två av kommissionen och en av Regionkommittén.

Dessa jurymedlemmar skall vara oberoende experter utan intressekonflikter med lång erfarenhet och stor expertis på kulturområdet, när det gäller kulturutveckling i städer eller i fråga om att organisera evenemanget Europeisk kulturhuvudstad.

Juryn skall utses för en treårsperiod. Med avvikelse från det första stycket skall under det första året som detta direktiv är i

3. Dessa jurymedlemmar skall vara oberoende experter utan intressekonflikter **med de städer som svarat på inbjudan att lämna in ansökningar, samt** med lång erfarenhet och stor expertis på kulturområdet, när det gäller kulturutveckling i städer eller i fråga om att organisera evenemanget Europeisk kulturhuvudstad.

De sju medlemmar som nomineras av de europeiska institutionerna skall utses för

kraft kommissionen utse två experter för en period om ett år, Europaparlamentet två för en period om två år, rådet två för en period om tre år och Regionkommittén en för en period om tre år.

**4. Var och en av de berörda medlemsstaterna skall i samförstånd med kommissionen utnämna sex jurymedlemmar som skall vara oberoende i förhållande till de städer som lämnat in en ansökan.
Dessa jurymedlemmar skall vara oberoende experter utan intressekonflikter med lång erfarenhet och stor expertis på kulturområdet eller när det gäller stadsutveckling.**

tre år. Undantagsvis skall under det första året som detta direktiv är i kraft kommissionen utse två experter för en period om ett år, Europaparlamentet två för en period om två år, rådet två för en period om tre år och Regionkommittén en för en period om tre år.

Motivering

Här preciseras hur juryn skall vara sammansatt.

Ändringsförslag 17 Artikel 6, punkt 2, stycke 1

2. Varje jury skall utifrån kriterierna i artikel 3 bedöma förslagen från de städer som lämnat in en ansökan. *(Berör inte den svenska versionen).*

Motivering

(Berör inte den svenska versionen).

Ändringsförslag 18 Artikel 7, punkt 2, stycke 1

2. Nio månader efter det **första** urvalsmötet skall de deltagande medlemsstaterna sammankalla den berörda juryn för det slutliga urvalet.

2. Nio månader efter det **preliminära** urvalsmötet skall de deltagande medlemsstaterna sammankalla den berörda juryn för det slutliga urvalet.

Motivering

Här preciseras terminologin i förslaget.

Ändringsförslag 19
Artikel 8, punkt 2, stycke 1

2. Europaparlamenten får senast **två månader** efter det att det mottagit de berörda medlemsstaternas nomineringar tillställa kommissionen ett yttrande.

2. Europaparlamenten får senast **tre månader** efter det att det mottagit de berörda medlemsstaternas nomineringar tillställa kommissionen ett yttrande.

Motivering

Europaparlamentet bör ha tillräckligt med tid på sig för att utarbeta sitt yttrande. En frist på tre månader motsvarar också beslut 1419/1999/EG av den 25 maj 1999 om att inrätta en gemenskapsåtgärd för evenemanget "Europeisk kulturhuvudstad" för åren 2005 till 2019.

Ändringsförslag 20
Artikel 8a (ny)

Artikel 8a

Nämnd för övervakning och rådgivning
En nämnd för övervakning och rådgivning skall inrättas för att övervaka hur målen och kriterierna för åtgärden nås och uppfylls samt ge stöd och råd till kulturhuvudstäderna, alltifrån att utsetts till kulturhuvudstäder till dess att evenemanget "Europeisk kulturhuvudstad" inleds.

1. Nämnden skall bestå av 7 experter, som utses av Europaparlamentet, rådet, kommissionen och Regionkommittén. Dessutom får den medlemsstat som berörs utse en observatör i nämnden.

2. De berörda städerna skall tre månader före nämndens sammankomster lägga fram rapporter för kommissionen om de framsteg som gjorts.

3. Kommissionen skall sammankalla nämnden och företrädarna för den berörda staden. Nämnden skall sammankallas vid två tillfällen för att ge råd om och utvärdera förberedelserna inför evenemanget för att hjälpa städerna att utveckla ett program av hög kvalitet med en stark europeisk dimension. Den första sammankomsten skall hållas senast två år före evenemanget och den andra senast åtta månader före evenemanget.

4. Efter varje sammankomst skall nämnden utfärda en rapport om läget i förberedelserna inför evenemanget och om vilka eventuella åtgärder som bör vidtas. I rapporterna skall särskild uppmärksamhet inriktas på det europeiska mervärde som evenemanget för med sig, utgående från de kriterier som fastställts i artikel 3 och de rekommendationer som gjorts i rapporterna från juryn och övervakningsnämnden. [...]

5. Rapporterna skall överlämnas till kommissionen och till de berörda städerna och medlemsstaterna. De skall också offentliggöras på kommissionens webbplats.

Jfr artikel 10 i kommissionens text.

Motivering

Den nya uppdelningen av texten gör så att texten i denna rättsakt får mera sammanhang. Den nya artikel 8a (ny) ger texten en enklare struktur och preciserar samtidigt övervaknings- och rådgivningsnämndens roll. På det sättet framhävs det att nämnden skall hjälpa kulturhuvudstäderna när de utarbetar sina program och den hjälpen innefattar framför allt sakkunniga råd och tidig behandling av eventuella problem under övervakningsfasen.

Ändringsförslag 21 Artikel 9

Artikel 9

utgår

Halvtidsövervakning

- 1. Senast 27 månader före evenemangets början skall de utnämnda kulturhuvudstäderna lägga fram en halvtidsrapport för kommissionen om de framsteg som gjorts och om hur långt de kommit i förberedelserna inför evenemanget. Kommissionen skall säkra en oberoende utvärdering av denna rapport.**
- 2. Senast 24 månader före evenemangets början skall kommissionen sammankalla de sju experterna som utsetts av Europaparlamentet, rådet, kommissionen**

*och Regionkommittén samt de myndigheter som ansvarar för genomförandet av programmen i de städer som utsetts till europeiska kulturhuvudstäder.
Hädanefter skall dessa experter utgöra en övervakningsgrupp.
De skall träffas för att utvärdera förberedelserna inför evenemanget och särskilt studera programmens europeiska mervärde.
Övervakningsgruppen skall utarbeta en halvtidsrapport om förberedelserna inför evenemanget och om vad som återstår att göra, i överensstämmelse med målen och kriterierna för åtgärden samt rekommendationerna i de rapporter från juryn som avses i artikel 7.2.
Halvtidsövervakningsrapporten skall överlämnas till kommissionen och till de berörda städerna och medlemsstaterna senast en månad efter halvtidsövervakningsmötet. Den skall offentliggöras på kommissionens webbplats.*

Motivering

Den nya uppdelningen av texten gör så att texten i denna rättsakt får mera sammanhang. Innehållet i den gamla artikel 9 bakades in i den nya artikel 8a (ny).

Ändringsförslag 22 Artikel 10

Artikel 10

utgår

Slutlig utvärdering

- 1. Senast nio månader före evenemangets början skall de städer som utsetts till kulturhuvudstäder lägga fram en slutlig lägesrapport för kommissionen. Kommissionen skall säkra en oberoende utvärdering av denna rapport.*
- 2. Senast sex månader före evenemangets början skall kommissionen sammankalla övervakningsgruppen till ett möte med de*

myndigheter som ansvarar för genomförandet av programmen i de utvalda kulturhuvudstäderna, för att utvärdera förberedelserna inför evenemanget och särskilt undersöka programmets europeiska mervärde. Övervakningsgruppen skall utarbeta en slutlig övervakningsrapport om förberedelserna inför evenemanget och om vad som återstår att göra, i överensstämmelse med målen och kriterierna för åtgärden samt rekommendationerna i de rapporter som avses i artikel 7.2 tredje stycket och i artikel 9.2 fjärde stycket. Denna slutliga övervakningsrapport skall överlämnas till kommissionen och till de berörda städerna och medlemsstaterna senast en månad efter det slutliga övervakningsmötet. Den skall offentliggöras på kommissionens webbplats.

Motivering

Den nya uppdelningen av texten gör så att texten i denna rättsakt får mera sammanhang. Innehållet i den gamla artikel 10 bakades in i den nya artikel 8a (ny).

Ändringsförslag 23 Artikel 11

Artikel 11 Pris

utgår

Mot bakgrund av den rapport som avses i artikel 10.2 andra stycket kan kommissionen dela ut ett pris till var och en av de utnämnda städerna, under förutsättning att deras program uppfyller kriterierna för åtgärden och motsvarar de rekommendationer som utfärdades av juryn och övervakningsgruppen under urvals- och övervakningsförfarandet som avses i artiklarna 9 och 10. Detta pris skall belöna programmets kvalitet utifrån deras mål som fastställs i artikel 3.

Motivering

Föredraganden föreslår en ny version av artikel 11 i ett annat ändringsförslag.

Ändringsförslag 24

Artikel 11a (ny)

Artikel 11a

Pris

Utgående från den rapport som framlagts av nämnden för övervakning och rådgivning åtta månader före evenemanget skall Europeiska kommissionen utdela ett pris till de städer som utsetts, förutsatt att de uppfyller de kriterier för en europeisk dimension som fastställts i artikel 3 och de rekommendationer som gjorts i rapporterna från juryn och nämnden för övervakning och rådgivning. Priset skall ges i form av penningmedel, vilka till sitt fulla belopp skall utbetalas senast sju månader före ingången av kulturhuvudstadsåret.

Motivering

Föredraganden betonar det nödvändiga i att tillräckliga anslag från gemenskapen ställts till kulturhuvudstädernas förfogande i rätt tid, för att städernas program för evenemang skall kunna genomföras med framgång och enligt vad som planerats.

Ändringsförslag 25

Artikel 12, stycke 2

Kommissionen skall lägga fram en rapport om denna utvärdering för Europaparlamentet, rådet och Regionkommittén.

Kommissionen skall ***senast tre månader efter evenemanget "Europeisk kulturhuvudstad"*** lägga fram en rapport om denna utvärdering för Europaparlamentet, rådet och Regionkommittén.

Ändringsförslag 26

Artikel 15

Detta beslut skall tillämpas från och med den 1 januari 2007.

Detta beslut skall ***träda i kraft den tjugonde dagen efter att det offentliggjorts***

*i Europeiska unionens officiella tidning
och tillämpas från och med den 1 januari
2007.*

Motivering

Här anges det exakt när beslutet skall träda i kraft.

MOTIVERING

Idén till programmet ”Europeisk kulturhuvudstad” togs 1985 av Greklands dåvarande kulturminister Melina Mercouri. Avsikten var att medborgarna i Europa på det sättet skulle komma närmare varandra.

Erfarenheterna har utvisat att programmet haft en varaktig positiv inverkan på utvecklingen i de städer som valts ut och samtidigt stött på starkt intresse från medborgarhåll.

KOMMISSIONENS FÖRSLAG

Syftet med dokumentet är att understryka rikedomen, mångfalden och de gemensamma dragen i Europas kulturarv och skapa möjligheter för Europas medborgare att bättre förstå varandra. Samtidigt syftar förslaget till att stärka inslaget av konkurrens och europeiskt mervärde och där införs också en övervakningsfas.

Att låta EU:s nya medlemsstater medverka

Enligt den i dag gällande förteckningen över ”par” av medlemsstater, som får föreslå kulturhuvudstäder för perioden 2009–2019 kommer det från och med 2009 att varje år utses två kulturhuvudstäder, för att EU:s tio nya medlemsstater på så sätt skall kunna medverka i programmet.

Den ekonomiska aspekten

Förslaget får inga direkta ekonomiska konsekvenser, eftersom den ekonomiska sidan av saken redan tas upp i programmet Kultur 2000 och det framtida programmet Kultur 2007. För närvarande skulle Europeiska kommissionens förslag göra det möjligt att tredubbla gemenskapens bidrag till programmet Kultur 2007.

Utmärkelse

Den stad som utsetts skall tilldelas ett pris, förutsatt att förberedelserna inför programmet motsvarar målen och kriterierna för evenemanget. Detta pris skall samtidigt utgöra det ekonomiska stödet till kulturhuvudstadens genomförande av programmet med evenemang.

Jury/övervakningsgrupp*¹

Under urvalsfasen arbetar en blandad jury, med såväl sju experter från de europeiska institutionerna som också sex experter från de berörda medlemsstaterna. Under övervakningsfasen verkar övervakningsgruppen* som följer upp de förberedelser som görs av kulturhuvudstaden/kulturhuvudstäderna för det berörda året och bistår med råd och hjälp. Gruppen är sammansatt av sju europeiska experter.

Förfarande

Det kommissionsförslag som här skall kommenteras innebär en reform av ett beslut från 1999, nämligen Europaparlamentets och rådets beslut 1419/1999/EG om att inrätta en gemenskapsåtgärd för evenemanget ”Europeisk kulturhuvudstad” för åren 2005 till 2019¹.

¹ Föredragandens ändringsförslag med hänsyn till terminologin: **Nämnd för övervakning och rådgivning*.

Tidsmässigt består förfarandet av följande steg:

Tidsföljd * n = kulturhuvudstadsåret		Åtgärd	Ansvarig
Kommissionens förslag	<i>Föredragandens ändringsförslag</i>		
n-6		Inbjudan att lämna in ansökningar	Medlemsstaten (MS)
n-5		Preliminärt urvalsmöte för juryn i den berörda MS (13 experter)	MS
n-5 + 9 månader		Slutligt urvalsmöte för juryn i den berörda MS (13 experter)	MS
n-4		Meddelande till de europeiska institutionerna om att en stad nominerats	MS
n-4 + 2 månader	<i>n-4 +3 månader</i>	Europaparlamentets ställningstagande till nomineringen	EP
		Val av kulturhuvudstad	Rådet
n-2 - 3 månader (tre månader före övervakningsgruppens halvtidsmöte)		De utsedda städernas halvtidsrapport till Europeiska kommissionen	Kulturhuvudstaden (KH)
n-2		Övervakningsgruppens halvtidsmöte* (7 eur. experter + företrädare för KH)	
n-2+1		Övervakningsgruppens halvtidsrapport* till Europeiska kommissionen och MS	
n-9 månader (tre månader före övervakningsgruppens slutliga möte)	<i>n-11 månader</i> (tre månader före övervakningsgruppens slutliga möte)	De utsedda städernas slutliga lägesrapport till Europeiska kommissionen	KH
n-6 månader	<i>n- 8 månader</i>	- Övervakningsgruppens slutliga möte (7 eur. experter + företrädare för KH)	
	<i>n - 7 månader</i>	- Övervakningsgruppen överlämnar sin slutliga lägesrapport*	
		- Ekonomiskt pris till kulturhuvudstaden	EK
n		Kulturhuvudstadsåret	KH
n+1	<i>n+ max. 3 månader</i>	Utvärdering av evenemangets resultat	EK

¹ EGT L 166, 1.7.1999, s. 1-5.

FÖREDRAGANDENS ANMÄRKNINGAR OCH ÄNDRINGSFÖRSLAG

Föredraganden ser positivt på att förslaget stärker den europeiska dimensionen och skapar bättre insyn i urvalsförfarandet.

Föredraganden välkomnar att bidraget från gemenskapen kommer att tredubblas inom ramen för programmet ”Kultur 2007”, jämfört med vad det är inom det nuvarande programmet.

Föredraganden betonar det nödvändiga i att tillräckliga anslag från gemenskapen ställs till kulturhuvudstädernas förfogande i rätt tid, för att städernas program för evenemang skall kunna genomföras med framgång och enligt vad som planerats, och föreslår i detta sammanhang följande:

Utmärkelser

Den stad som utvalts skall tilldelas ett pris i form av ekonomiskt stöd.

För att kunna komma i fråga för priset måste kulturhuvudstäderna uppfylla målen och kriterierna för åtgärden samt beakta rekommendationerna från juryn och nämnden för övervakning och rådgivning. Priset skall grunda sig på den slutliga lägesrapporten från nämnden för övervakning och rådgivning.

Nämnden för övervakning och rådgivning har i uppgift att, från och med att en stad utsetts till kulturhuvudstad, objektivt utvärdera hur staden förbereder sitt program med evenemang inför kulturhuvudstadsåret, samt hjälpa staden med programmet, framför allt genom sakkunniga råd och tidig behandling av eventuella problem under övervakningsfasen.

Föredraganden anser att man måste hitta en lösning på hur Rumänien och Bulgarien och andra kommande anslutningsländer kan tas med i initiativet om en europeisk kulturhuvudstad, oavsett vid vilken tidpunkt deras anslutning sker.

I fråga om de urvalskriterier som finns omnämnda i förslaget och hänför sig till kulturprogram betonar föredraganden att innehållet i dem i rätt tid måste kompletteras och klarläggas, så att kulturhuvudstäderna exakt kan veta vilka krav de måste uppfylla. Kompletteringarna bör finnas med, både i bilagan till förslaget och även på Europeiska kommissionens webbplats.

Föredraganden kräver att det inrättas en Internetportal, som underhålls och fortgående uppdateras av Europeiska kommissionen.

Webbplatsen bör:

- bistå med ytterligare upplysningar och hjälp till städerna i samband med kandidatur, urval och genomförande,
- skapa kontakter mellan programmen i de städer som nominerats,
- främja nätverk mellan nuvarande och tidigare kulturhuvudstäder samt utbyte av erfarenheter och kunskaper.

Där bör framför allt följande ingå:

- ofta ställda frågor med svar,
- en guide, exempel på bästa praxis och nyttiga vinkar för kulturhuvudstäder,
- en förteckning över mentorer (t. ex. direktörer och fackmän från tidigare kulturhuvudstäder),
- kontaktadresser till de experter som sitter med i övervaknings- och rådgivningsnämnden,
- hänvisningar till redan befintliga nätverk, såsom nätverket ”Europas kulturhuvudstäder och kulturmånader”.

Föredraganden stöder kommissionens allmänna förslag om att ge tredjeländer möjlighet att delta i europeiska kulturevenemang. Detta kunde ske genom att man återupptog initiativet ”Europeiska kulturmånaden”¹ eller med hjälp av ett likvärdigt initiativ. I så fall bör emellertid frågan om ekonomiskt stöd från EU till ”kulturmånaden” utredas.

¹ Slutsatser från rådets (kultur) möte den 18 maj 1990 om de framtida villkoren för att en stad skall utses till ”Europeisk kulturhuvudstad” samt för en europeisk kulturmånad; *EGT C 162, 3.7.1990, s. 1-5.*